

ВІДГУК

на дисертаційну роботу БУРЛАКИ Юлії Миколаївни
**«Принципи архітектурно-планувальної організації
атомних електростанцій»**,

представлену на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю
191 – Архітектура та містобудування

Детальне ознайомлення з дисертаційним дослідженням БУРЛАКИ Юлії Миколаївни **«Принципи архітектурно-планувальної організації атомних електростанцій»** підтверджує актуальність теми, достовірність одержаних висновків та рекомендацій, наукову новизну авторських здобутків і практичне значення роботи.

Актуальність теми дисертаційного дослідження:

Актуальність теми дисертаційного дослідження БУРЛАКИ Юлії Миколаївни обумовлюється тим, що енергетична безпека є однією з ключових складових національної стратегії держави, та повинна забезпечувати стійкість економіки, політичну незалежність і соціальну стабільність.

В умовах воєнного стану та постійних загроз, які впливають на енергетичну інфраструктуру, Україна змушена переглянути підходи до розвитку свого енергетичного комплексу. Відповідно до Енергетичної стратегії України на період до 2050 року, атомна енергетика визнається базовим і стратегічно важливим напрямком. Її розвиток спрямовано на забезпечення стабільного постачання електроенергії, зменшення викидів парникових газів і поступове інтегрування до європейської енергетичної системи.

Після початку повномасштабної агресії країна втратила частину енергетичних потужностей і доступ до таких традиційних джерел, як вугілля й нафта. У цьому випадку розвиток атомної генерації стає одним із ключових напрямів.

Отже дисертаційне дослідження БУРЛАКИ Юлії Миколаївни є актуальним та своєчасним. Воно може стати дієвим поштовхом для розвитку галузі і сприяти підвищенню якості архітектурного середовища та гуманізації промислової архітектури.

Обґрунтування наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації:

Дисертаційне дослідження базується на послідовному та поетапному аналізі досліджуваної проблеми, наукових праць, тенденцій, та світового досвіду. Робота має логічну відповідність методів дослідження по відношенню до сформульованої мети та завдань.

Мета дисертаційного дослідження чітко визначена - як наукове обґрунтування та формування системи принципів архітектурно-планувальної організації атомних електростанцій, спрямованих на забезпечення безпеки, ефективності та гуманізації промислового середовища у контексті сталого розвитку енергетичної інфраструктури України. Задачі дослідження відповідають поставленій меті.

Авторкою проаналізовано значну кількість вітчизняних та закордонних джерел (понад 160 найменувань), проведено архітектурно-функціональний та аналітичний аналіз світових та українських прикладів даного типу об'єктів.

Достовірність основних положень роботи підтверджується:

- 1) обсягом теоретичних напрацювань: на основі аналізу та узагальнення результатів досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців;
- 2) актами впровадження результатів дослідження в освітній процес і навчально-експериментальну практику;
- 3) публікаціями та апробацією наукових положень дисертаційного дослідження у фахових виданнях України, доповідях на науково-практичних конференціях тощо.

За своїм змістом дисертаційна робота здобувачки БУРЛАКИ Юлії Миколаївни відповідає дотриманню принципів академічної доброчесності, є результатом самостійних досліджень і не містить елементів фальсифікації, компіляції, плагіату та запозичень. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають належні посилання на відповідні джерела.

Наукова новизна одержаних результатів:

- визначено ключові зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на архітектурно-планувальне проектування атомних електростанцій;
- сформульовано принципи архітектурно-планувальної організації атомних електростанцій;
- вперше визначено прийоми для гуманізації промислового середовища та покращення соціального образу АЕС.
- удосконалено рекомендації щодо архітектурно-просторової організації території АЕС;

Практичне значення дослідження:

Основні теоретичні положення, практичні результати та висновки дисертаційного дослідження можуть бути використані у подальших наукових дослідженнях, при коригуванні наявних та створенні нових нормативних положень та методичних рекомендацій щодо атомних електростанцій, в педагогічній роботі під час підготовки лекційних курсів та практичних занять для студентів архітектурно-будівельної спеціалізації, а також при проектуванні нових і реконструкції діючих атомних електростанцій.

Оцінка наукових публікацій:

Здобувачка має достатню кількість та належний рівень публікацій, що відповідають вимогам п.8 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Зокрема, наукові результати дисертації опубліковані:

- у трьох одноосібних статтях у фахових виданнях України категорії «Б»;
- у двох статтях в співавторстві у фахових виданнях України категорії «Б»;
- у 8 тезах (в т. ч. 6 у співавторстві з керівником) доповідей науково-практичних конференцій.

А також представлені на XV конкурсі наукових доповідей серед молодих працівників ДП «НАЕК «Енергоатом», де отримала 3 місце.

Оцінка змісту, стилю та мови дисертації, її завершеності та оформлення:

Основна частина дисертаційного дослідження БУРЛАКИ Юлії Миколаївни має чітку структуру, складається з титульного аркушу, анотацій двома мовами, списку публікацій, змісту, термінологічного словника; переліку умовних скорочень, вступу; трьох розділів з висновками; загальних висновків по роботі, що викладені на 113 сторінках; списку використаних літературних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 208 сторінок. В основній частині роботи представлено 45 рисунків. Список літературних джерел налічує 161 найменування на 21 сторінці. Додаються 4 акти впровадження отриманих результатів.

Послідовність викладу матеріалу є зрозумілою, логічною та структурованою. Дослідження можна вважати завершеною науковою працею. Вимоги щодо оформлення, стилю та мови дисертації дотримані.

У першому розділі «Сучасний стан та передумови розвитку архітектури вертикальних агропромислових комплексів» проаналізовано наукові дослідження, сучасний стан і тенденції розвитку атомних електростанцій. Проведено аналіз вітчизняних та закордонних прикладів.

Другий розділ «Методичні засади та особливості архітектурно-планувальної організації атомних електростанцій» містить інформацію стосовно методики дослідження; зовнішніх та внутрішніх факторів, що впливають на архітектурно-планувальну організацію, функціонально-просторову організацію промислового майданчика та типологію основних виробничих будівель та споруд атомних електростанцій.

У третьому розділі «Рекомендації щодо архітектурно-планувальної організації атомних електростанцій» сформульовано основні принципи архітектурно-планувальної організації атомних електростанцій; пропозиції щодо архітектурно-планувальної організації захисту АЕС в умовах військових загроз; надано рекомендації до реалізації принципу гуманізації архітектурного середовища АЕС та щодо архітектурно-планувальної організації зон релаксації на АЕС.

До основних здобутків дослідження можна віднести:

- систематизацію наукових досліджень у даній галузі.
- актуалізацію відповідної термінології;
- структуризацію типології основних виробничих будівель і споруд атомних електростанцій;
- розробку сучасних підходів, що передбачають інтеграцію архітектурно-інженерних рішень, організаційних механізмів та містобудівних заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків аварійних ситуацій і підвищення стійкості АЕС до зовнішніх загроз;
- розробку прийомів та рекомендацій щодо архітектурно-просторової організації та гуманізації промислового середовища.

Високо оцінюючи дану дисертаційну роботу в цілому, можна висловити деякі **побажання та зауваження:**

1. Бажано було б в першій частині дослідження розглянути питання сучасного стану нормативної бази будівництва атомних електростанцій в тому числі в Україні. Тим паче, що одним з основних напрямків запропонованої новизни є внесення змін та доповнень в нормативні документи.

2. Велика увага при зборі та обробці матеріалів присвячена соціальному опитуванню населення стосовно ставлення до атомної енергетики. Отримані дані вимагають розкрити механізм опитування та соціальний статус респондентів (вік, рівень освіти тощо). Це б надало значно більшу вагу дослідженню та сприяло формуванню відповідних навчальних програм, про які йдеться у роботі.

3. Проаналізований досвід не включає функціонально-планувального аналізу об'єктів. Бажано було б додати графічні матеріали у вигляді планів розрізів та функціональних схем.

4. Бажано в роботі більш детально зупинитись на розкритті механізму використання системного аналізу, що згадувався як один з методів ведення дослідження.

5. В роботі спостерігається значна нерівномірність розподілу тексту по підрозділах. Підрозділ 1.2. «Тенденції, що впливають на розташування та архітектурно-планувальну організацію атомних електростанцій» налічує 4 сторінки. Підрозділ 2.1. «Методика дослідження» - 2,5 сторінки. Доповнення підрозділів інформацією про сучасний стан нормативного забезпечення та системні підходи проведення дослідження відповідно, зрівняло б підрозділи за об'ємом та значно підвищило якість дослідження. Окрім цього велика кількість пунктів та підпунктів в структурі тексту заважає сприйняттю викладеного матеріалу.

Висловлені зауваження не знижують загального цілком позитивного враження від представленого дослідження. Наукові результати дослідження є обґрунтованими, достовірними, відзначаються науковою новизною та не викликають жодних сумнівів щодо їх наукової значимості.

Відповідність дисертації вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії ...»

Дисертація БУРЛАКИ Юлії Миколаївни **«Принципи архітектурно-планувальної організації атомних електростанцій»** відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», зокрема п. 5, 6, 7, 8, 9. В даній науковій праці дотримані правила академічної доброчесності. Отримані результати відповідають поставленій меті. Дисертація є завершеним науковим дослідженням. Наукові положення і практичні результати свідчать про вагомий особистий внесок авторки у науку.

Загальний висновок:

Вважаю, що дисертаційна робота здобувачки БУРЛАКИ Юлії Миколаївни виконана на високому науковому рівні, сукупність теоретичних та практичних її результатів розв'язує наукове завдання, що має істотне значення для спеціальності «191» – Архітектура та містобудування. Дослідження має виражену наукову новизну і практичну цінність. За сукупністю реалізованих

наукових розробок робота відповідає вимогам ДАК України, які пред'являються до дисертацій на ступінь доктора філософії архітектури.

Дисертація БУРЛАКИ Юлії Миколаївни «**Принципи архітектурно-планувальної організації атомних електростанцій**» є завершеною, самостійною науковою роботою, що відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії...», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми КНУБА з спеціальності 191 – Архітектура та містобудування, а її авторка БУРЛАКА Юлія Миколаївна, заслуговує присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 191 – Архітектура та містобудування.

Рецензентка,

кандидатка архітектури, доцентка
кафедри теорії архітектури і
архітектурного проектування
Київського національного університету
будівництва і архітектури

Ганна ДОРОХІНА

Підпис кандидатки архітектури, доцентки Ганни ДОРОХІНОЇ засвідчую

